

การขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยงกับมิติทางสังคมและสิ่งแวดล้อม

นรากร นันทไตรภพ

วิทยากรปฏิบัติการ

กลุ่มบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ

สุนัขและแมวเป็นสัตว์เลี้ยงประจำบ้านที่เห็นได้อย่างทั่วไปในสังคม นับเป็นสัตว์เลี้ยงที่มีความใกล้ชิดกับมนุษย์อย่างมาก ด้วยความน่ารักและประโยชน์จากการเลี้ยงสัตว์ดังกล่าวทางอ้อม เช่น การเลี้ยงไว้เฝ้าบ้าน และทรัพย์สินต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตาม พบว่ามีข่าวเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงทำร้ายคนในชุมชน หรือเพื่อนบ้าน โกล่เคียงหลายครั้ง โดยไม่มีผู้ใดแม้แต่เจ้าของสัตว์เลี้ยงรับผิดชอบต่อการบาดเจ็บหรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการรักษาพยาบาล

ตาม “พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมสัตว์และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557” นั้น มีเจตนาเพื่อคุ้มครองไม่ให้สัตว์ถูกทารุณจากมนุษย์ และให้เจ้าของดูแลอย่างเหมาะสม แต่ความเป็นจริงยังไม่มี การควบคุมทะเบียนสัตว์เลี้ยง จึงเกิดการทอดทิ้งสัตว์จำนวนมาก และบางส่วนก่อให้เกิดโรคระบาดสัตว์ ที่กระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน (สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2561) และอาจก่อให้เกิดมลภาวะทางสิ่งแวดล้อมหากมีจำนวนสัตว์เลี้ยงจำนวนมากในบริเวณใดบริเวณหนึ่ง เช่น เสียงดังรบกวนเพื่อนบ้าน กลิ่นจากมูลของสัตว์เลี้ยง เป็นต้น

การประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2561 ได้พิจารณา “ร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.” ส่งผลให้สังคมเกิดความสนใจในวงกว้าง เนื่องจากมีประเด็นเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยง ซึ่งเป็นการเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติม “พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมสัตว์และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557” เพื่อให้มีการควบคุมทางทะเบียน และเพิ่มความรับผิดชอบของเจ้าของสัตว์ โดยให้ราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการควบคุมทางทะเบียน และให้เจ้าของสัตว์มาแจ้งเพื่อขอขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยง รวมทั้งการกำหนดโทษสำหรับความผิดของเจ้าของสัตว์ ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่น และกำหนดให้เพิ่มอำนาจเปรียบเทียบให้กับเจ้าพนักงานท้องถิ่น และอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ (สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2561) อันเป็นแนวทางในการป้องกันไม่ให้เกิดการทอดทิ้งสัตว์เลี้ยง โดยขาดความรับผิดชอบ

ผลจากการประชุมคณะรัฐมนตรีดังกล่าว พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มอบหมายให้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ทบทวนและหาข้อสรุปที่เหมาะสม ตามที่ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชน หากมีการบังคับใช้กฎหมายตาม “ร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.” ซึ่งประชาชนมีความกังวลเกี่ยวกับการกำหนดโทษ และอัตราค่าธรรมเนียมการขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยงของร่างกฎหมายฉบับนี้

สาระสำคัญของ “ร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.” (สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2561) สรุปได้ดังนี้

1. กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 180 วัน นับตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

2. กำหนดให้เพิ่มบทนิยามศัพท์คำว่า “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” เพื่อให้มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการทารุณกรรมและจัดสวัสดิภาพสัตว์

3. กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการควบคุมทางทะเบียนและให้เจ้าของสัตว์มาแจ้งเพื่อขอขึ้นทะเบียนสัตว์ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงกรณีของหน่วยงานของรัฐหรือสถานสงเคราะห์สัตว์ โดยกำหนดให้รายได้จากค่าธรรมเนียมและค่าปรับเป็นของราชการส่วนท้องถิ่น

4. กำหนดโทษสำหรับความผิดของเจ้าของสัตว์ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่น

5. กำหนดให้เพิ่มอำนาจเปรียบเทียบให้กับเจ้าพนักงานท้องถิ่น และอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ

อัตราค่าธรรมเนียม

1. คำร้องขอขึ้นทะเบียน ฉบับละ 50 บาท
2. สมุดประจำตัวสัตว์ ฉบับละ 100 บาท
3. เครื่องหมายประจำตัวสัตว์ ตัวละ 300 บาท

การขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยงในประเทศไทย

ข้อมูลคณะกรรมการติดตามกลไกและพิจารณาการปกป้องคุ้มครองสัตว์ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2561 ได้เสนอแนะประเด็นการปรับปรุงกฎหมายไว้ในรายงานการพิจารณาศึกษา “ร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยง) ได้แก่ การขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยง การจัดสวัสดิภาพสัตว์ การทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ การดำเนินการของเจ้าของสัตว์ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

การขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยงควรเริ่มจากสุนัขและแมวก่อน เนื่องจากมีปัญหาโรคระบาดสัตว์ โรคพิษสุนัขบ้า หรือปัญหาการทอดทิ้งสัตว์ในที่สาธารณะ ทำให้ต้องเสียงบประมาณภาครัฐในการแก้ไขปัญหาเป็นจำนวนมาก การทำเครื่องหมายประจำตัว เช่น การฉีควัคซีนป้องกันโรค การทำหมัน เป็นต้น และจะต้องมีการวางระบบมาตรฐานกลางด้านทะเบียนสัตว์ของกรมปศุสัตว์ หากเกิดการเคลื่อนย้ายจะทำให้สามารถตรวจสอบได้ตลอดจนได้นำเสนอบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ให้ถูกต้อง โดยการขึ้นทะเบียน “สัตว์เลี้ยงของชุมชน” เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการตามระเบียบหรือกฎหมายในการดูแลและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ ได้แก่ การจัดตั้งสถานสงเคราะห์สัตว์ การทำหมัน และการฉีควัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เป็นต้น

จากข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560 พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่มีการดำเนินงานป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า โดยการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หมวด 6 การควบคุมการเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์ ภายใต้ยุทธศาสตร์โครงการสัตว์

ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานของศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี พ.ศ. 2560-2563 และวิสัยทัศน์ “กำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไป จากประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2562” โดยมีเป้าประสงค์ไม่มีคนและสัตว์เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้าอย่างยั่งยืน (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2560) ในการจัดทำเทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ นั้น ได้มีการกำหนด การขึ้นทะเบียนเพื่อบันทึกรายละเอียดรูปพรรณและบัตรประจำตัวสัตว์เลี้ยงจำพวกสุนัขและแมว ทำให้สามารถติดตามผู้รับผิดชอบสัตว์เลี้ยงได้

นอกจากนี้ “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548” ได้กำหนดให้ผู้เลี้ยงสุนัขจะต้องมีการจดทะเบียนสุนัขต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร เพื่อดำเนินการบันทึกข้อมูลรายละเอียดรูปพรรณของสุนัข การฝังไมโครชิป และจัดทำบัตรประจำตัวสุนัข นอกจากนี้ยังได้กำหนดเกี่ยวกับการควบคุมการเลี้ยงสุนัข การนำสุนัขออกนอกสถานที่เลี้ยง และได้มีการกำหนดให้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หากพบว่าผู้เลี้ยงฝ่าฝืน การปฏิบัติตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และ “ระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยง หรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2550” รวมทั้งได้กำหนดเกี่ยวกับการจดทะเบียนสุนัข การออกใบรับรอง ตลอดจน การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดในการจดทะเบียนสุนัข ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อทั้งผู้เลี้ยงและประชาชน หากเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้น เช่น สามารถติดตามเจ้าของสุนัข หรือควบคุมติดตามการเกิดโรคพิษสุนัขบ้า ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นต้น

ทั้งนี้ กรุงเทพมหานครเคยดำเนินการจดทะเบียนสุนัข โดยไม่คิดค่าธรรมเนียมให้กับผู้เลี้ยงสุนัข และมีโครงการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า และทำหมันสุนัขและแมว ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร มาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและประชาชน

จากการออกข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครข้างต้น สุนันทา ศรีเพ็ง (ม.ป.ป.) ได้อธิบายเกี่ยวกับกรณีมี ผู้ฟ้องต่อศาลปกครองในประเด็นเกี่ยวกับการออกข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การควบคุมการเลี้ยง หรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 ซึ่งขอยกมาเฉพาะรายละเอียดในประเด็นการจดทะเบียนสุนัข สรุปสาระสำคัญดังนี้

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) ได้ออกข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเรื่องการควบคุม การเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 ซึ่งกำหนดให้เขตท้องที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (กรุงเทพมหานคร) เป็นเขตควบคุม การเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข และให้เจ้าของสุนัขมีหน้าที่จดทะเบียนสุนัขและดำเนินการเรื่องต่าง ๆ ซึ่งหากไม่ปฏิบัติตามจะมีความผิดและได้รับโทษปรับ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการให้ความหมายของคำว่า “เจ้าของ สุนัข” รวมถึงผู้ให้อาหารสุนัขจรจัด และการฝังไมโครชิปสุนัขก่อนที่จะจดทะเบียนเป็นการสร้างภาระ แก่ผู้เลี้ยงสุนัขเกินสมควร

ประเด็นการจดทะเบียนจะเป็นการสร้างภาระแก่ผู้เลี้ยงสุนัขเกินสมควรหรือไม่

“ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัย กล่าวโดยสรุปว่า การจดทะเบียนสุนัขและการฝังไมโครชิปตามข้อบัญญัติ ของกรุงเทพมหานครเป็นการควบคุมการเลี้ยงสุนัข และให้ผู้เลี้ยงสุนัขมีความรับผิดชอบต่อสุนัขที่ตนเลี้ยง และ สังคม ถึงแม้จะมีผลกระทบต่อเสรีภาพในการเลี้ยงสุนัขของผู้ฟ้องคดี แต่ความเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีได้รับน้อยกว่า ความเสียหายของประโยชน์สาธารณะ และยังไม่ปรากฏมาตรการอื่นที่สามารถใช้ดำเนินการให้บรรลุผลได้ดี

เท่ากับที่มีในข้อบัญญัติข้างต้น อีกทั้งกรุงเทพมหานครยังได้จัดให้มีการจดทะเบียน และฝังไมโครชิพโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ข้อบัญญัติที่มีผลบังคับเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการใช้อำนาจโดยชอบตามกฎหมาย และมี得有ลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็น หรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร”

จากข้อมูลข้างต้น จึงเห็นได้ถึงความจำเป็นและความสำคัญในการขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยง ในการอยู่ร่วมกันของเจ้าของสัตว์เลี้ยง ชุมชนและประชาชนทั่วไป ซึ่งสัตว์เลี้ยงที่ไม่มีการขึ้นทะเบียนอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในสังคมและสิ่งแวดล้อม ยากต่อการติดตามและควบคุมได้

มิติทางสังคมและสิ่งแวดล้อมกับการขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยง

งานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบทางสุขภาพและสังคมของนโยบายการควบคุมสุนัขจรจัด และโรคพิษสุนัขบ้าในเขตกรุงเทพมหานคร (2548) ศึกษาโดย วิพรรณ ประจวบเหมาะ ศิริพรรณ ศิริบุญปรียา รุ่งโสภาสกุล บุศริน บางแก้ว และชเนตตี มลิินทางกูร ได้แสดงให้เห็นถึงปัญหาของสุนัขจรจัดที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในสังคมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ผลกระทบด้านสุขภาพ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ผลกระทบด้านสุขภาพ พบว่า สุนัขเป็นพาหะของโรคและอาจเป็นสาเหตุของโรค เช่น โรคพิษสุนัขบ้า โรคพยาธิ โรคภูมิแพ้ เป็นต้น

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ พบว่า สุนัขจรจัดก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายของภาครัฐและบุคคล เช่น ค่าผลิตหรือนำเข้าวัคซีน ค่าอุปกรณ์ทางการแพทย์และเวชภัณฑ์ เงินเดือน และค่าจ้างบุคลากร เป็นต้น

ผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่า สุนัขจรจัดส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของประชาชนในการใช้เส้นทาง ความไม่เป็นระเบียบ การสร้างความรำคาญ การถ่ายสิ่งปฏิกูลเรี่ยราด เป็นต้น

คณะผู้วิจัย ได้เสนอแนะเชิงนโยบายในการจัดการปัญหาสุนัขจรจัด โดยมีการนำเสนอให้มีการจดทะเบียนสุนัข การควบคุม การติดตาม เสนอให้มีการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับการดูแลรับผิดชอบของเจ้าของสุนัข รวมถึงควรมีบทลงโทษที่จะทำให้ผู้เลี้ยงต้องปฏิบัติตาม ตลอดจนการเสนอให้มีการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่องเพื่อควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า เป็นต้น

ภาษีสัตว์เลี้ยงในต่างประเทศ

ในต่างประเทศนอกจากจะมีการขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยงเพื่อเป็นข้อมูลในการควบคุมและติดตามสัตว์เลี้ยง ตลอดจนแสดงถึงข้อมูลเจ้าของสัตว์เลี้ยงแล้วนั้น ยังมีมาตรการในการเรียกเก็บภาษีสัตว์เลี้ยง ดังข้อมูลจากเว็บไซต์ของสถานีโทรทัศน์ “พีพีทีวี” (PPTV) เผยแพร่เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2561 เวลา 19.59 น. ปรากฏรายละเอียดดังนี้

ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์

“มีการจัดเก็บภาษีจากการเลี้ยงสุนัขและการฝังไมโครชิพ เฉลี่ยประมาณ 120 ยูโร (ประมาณ 4,600 บาทต่อตัวต่อปี) และนำรายได้จากการจัดเก็บภาษีที่หน่วยงานภาครัฐได้รับไปใช้เพื่อสาธารณณะ เช่น แจกถุง

ใส่อุจจาระของสุนัขในสวนสาธารณะ ส่งเสริมให้ประชาชนนำสุนัขจากสถานสงเคราะห์ไปเลี้ยงแทนการซื้อสุนัข มาเลี้ยง ซึ่งจะถูกจัดเก็บภาษีน้อยกว่า นอกจากนี้ยังมีการกำหนดบทลงโทษ เช่น การปล่อยสุนัขขี้ถ่ายเรี่ยราด จะต้องถูกปรับเงิน 140 ยูโร (ประมาณ 5,300 บาท) การนำสุนัขไปเดินเล่นโดยไม่มีสายจูงในพื้นที่ที่กำหนด จะต้องถูกปรับเงิน 90 ยูโร (ประมาณ 3,400 บาท) การทอดทิ้งสุนัข การดูแลที่ไม่เหมาะสม จะต้องถูกปรับเงิน 16,000 ยูโร (ประมาณ 600,000 บาท) การทารุณกรรมสัตว์ มีโทษจำคุกมากกว่า 3 ปี”

สาธารณรัฐสิงคโปร์

“ผู้ที่เลี้ยงสุนัขจะถูกกำหนดให้มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ต้องแสดงเอกสารเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในการถือครองโฉนดที่ดิน ที่อยู่อาศัย เอกสารการเสียภาษี การเสียภาษีสัตว์เลี้ยงและค่าธรรมเนียมขึ้นอยู่กับอายุของสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัขอายุมากจะมีค่าธรรมเนียมต่ำกว่าสุนัขที่อายุน้อย และก่อนเลี้ยงต้องเข้าพบสุนัขเพื่อทำการค้นเคยก่อน การปล่อยสุนัขขี้ถ่ายเรี่ยราดจะต้องถูกปรับเงิน 1,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ (ประมาณ 23,600 บาท) การทอดทิ้งสัตว์เลี้ยง การทารุณกรรมสัตว์เสียค่าปรับมากกว่า 10,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ (ประมาณ 230,000 บาท) โทษจำคุก 1 ปี”

รวมถึงข้อมูลจากเว็บไซต์ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (Thai PBS) เผยแพร่เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2561 เวลา 07.30 น. ปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีการเลี้ยงสุนัขดังนี้

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

“การจัดเก็บภาษีการเลี้ยงสุนัขแตกต่างกันตามแต่ละพื้นที่ ยกตัวอย่างในพื้นที่เขตเมืองมีอัตราการจัดเก็บภาษีประมาณ 140-160 ยูโร คิดเป็นเงินประมาณ 5,300-6,500 บาทต่อตัวต่อปี หากเป็นสุนัขสายพันธุ์พิตบูลหรือร็อตไวเลอร์ มีอัตราการจัดเก็บภาษีประมาณ 450 ยูโร คิดเป็นเงินประมาณ 17,000 บาทต่อตัวต่อปี ซึ่งต้องมีการตรวจพฤติกรรมสัตว์จากสัตวแพทย์เป็นประจำทุก ๆ 2 ปี โดยภาษีจากสัตว์เลี้ยงที่จัดเก็บได้จะนำไปใช้ในการรณรงค์ทำหมันสุนัข การฝังไมโครชิป เป็นต้น”

ประเทศญี่ปุ่น

“การจัดเก็บภาษีสุนัขมีอัตรา 3,000 เยน คิดเป็นเงินประมาณ 350 บาทต่อตัวต่อปี สำหรับแมวยังไม่ มีข้อบังคับ ซึ่งเจ้าของสุนัขจะต้องลงทะเบียนกับเทศบาลท้องถิ่นภายในระยะเวลา 30 วัน นับตั้งแต่วันที่มีการรับสุนัขมาเลี้ยง และจะได้รับป้ายอนุญาตเลี้ยงสุนัข นำไปติดกับปลอกคอของสุนัขตลอดเวลาเพื่อระบุเจ้าของสุนัข และเมื่อมีการย้ายพื้นที่สุนัขไปยังพื้นที่อื่น จะต้องลงทะเบียนใหม่ต่อเทศบาลท้องถิ่นที่ย้ายไป”

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

ปัญหาจากสัตว์เลี้ยงที่ผู้เลี้ยงดูแลไม่เหมาะสม เช่น ความไม่เป็นระเบียบ การสร้างความรำคาญ การถ่ายสิ่งปฏิกูลเรี่ยราด เป็นต้น ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในสังคม เช่น ผลกระทบด้านสุขภาพ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม จึงจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข หรือหาแนวทางป้องกัน เพื่อให้คุณภาพชีวิตของคนและสัตว์ในสังคมส่วนรวมดีขึ้น การขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยง จึงเป็นการดำเนินการที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อสัตว์เลี้ยงและประชาชน เป็นการเพิ่มความรับผิดชอบของเจ้าของสัตว์ ให้รับผิดชอบต่อสังคมด้วย

สาระสำคัญของ “ร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.” นั้น บัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมทางทะเบียน กำหนดโทษสำหรับความผิดของเจ้าของสัตว์ผู้ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่น กำหนดให้เพิ่มอำนาจเปรียบเทียบให้กับเจ้าพนักงานท้องถิ่น และอัตรา ค่าธรรมเนียมทำยพระราชบัญญัติ ซึ่งเป็นแนวทางในการป้องกันไม่ให้เกิดการทอดทิ้งสัตว์เลี้ยง โดยขาดความรับผิดชอบ แต่อย่างไรก็ตามการออกกฎหมายควรมีการคำนึงถึงความจำเป็น ความเหมาะสม ที่ไม่ก่อให้เกิดภาระกับประชาชน ตลอดจนสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม

อย่างไรก็ตาม ตัวอย่างการจัดเก็บภาษีสัตว์เลี้ยงในต่างประเทศ เป็นแนวทางที่หลายประเทศนำไปใช้เป็นมาตรการในการควบคุมสัตว์เลี้ยง ซึ่งกรณีประเทศไทยจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมกับสภาพ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมไทยที่มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการมาตรการดังกล่าวหรือไม่

ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะข้อคิดเห็น ดังนี้

1. สนับสนุนให้มีการขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยง และบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด เพื่อให้สามารถตรวจสอบและติดตามเจ้าของสัตว์เลี้ยงได้
2. ควรดำเนินการขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยง โดยยกเว้นค่าธรรมเนียมการขึ้นทะเบียนและค่าใช้จ่ายที่อาจ ก่อให้เกิดภาระกับประชาชน หรือเก็บค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม โดยไม่ให้ ประชาชนมีภาระมากเกินไป
3. ควรมีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ และปลูกจิตสำนึกให้กับเจ้าของสัตว์เลี้ยง และประชาชน ให้เข้าใจถึงเจตนารมณ์ของกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
4. ควรมีการดำเนินการกับสุนัขและแมวที่ไม่มีเจ้าของ เช่น การนำไปสุนัขและแมวไปดูแลยังศูนย์ พักพิงสุนัขจรจัด การทำหมัน เป็นต้น เพื่อควบคุมจำนวนสุนัขและแมวไม่ให้กระทบต่อชุมชนและสังคม

บรรณานุกรม

เข้มข่าวค่า. (2561). เก็บภาษีสัตว์เลี้ยงเรื่องใหม่ของไทย เรื่องเก่าในต่างประเทศ. (11 ตุลาคม 2561).

สืบค้น 19 ตุลาคม 2561

จาก <https://www.pptvhd36.com/news/%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B9%87%E0%B8%99%E0%B8%A3%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%99/90966>

คณะกรรมการติดตามกลไกและพิจารณาการปกป้องคุ้มครองสัตว์ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (2561). รายงาน

การพิจารณาศึกษา ร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยง). สืบค้น 14 ตุลาคม 2561 จาก

<http://web.senate.go.th/w3c/senate/spaw2/uploads/files/08052561.pdf>

ร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ (ฉบับที่..) พ.ศ.

สืบค้น 12 ตุลาคม 2561 จาก <http://www.lawamendment.go.th/index.php/laws-department/item/1273-2018-07-18-04-03-08>

วิพรรณ ประจวบเหมาะ, ศิริพรรณ ศิริบุญ, ปรียา รุ่งโสภาสกุล, บุศริน บางแก้ว, และชนนต์ มีลินทางกูร.

(2548). งานวิจัยการประเมินผลกระทบทางสุขภาพและสังคมของนโยบายการควบคุมสุนัขจรจัด

และโรคพิษสุนัขบ้าในเขตกรุงเทพมหานคร. สืบค้น 14 ตุลาคม 2561 จาก

http://www.cps.chula.ac.th/newcps/upload/news/199/file_1_1414.pdf

ศูนย์ข้อมูลกรุงเทพมหานคร. (2561). ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข

พ.ศ. 2548 สืบค้น 16 ตุลาคม 2561 จาก

<http://203.155.220.230/bmainfo/law/law.php?t=031&title=%E0%B8%82%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B8%8D%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%B4,%20%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%A8%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B8%8D%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%B4>

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2561). สรุปข่าวการประชุมคณะรัฐมนตรี 10 ตุลาคม 2561.

สืบค้น 12 ตุลาคม 2561 จาก <http://www.thaigov.go.th/news/contents/details/15987>

สุนันทา ศรีเพ็ง. (ม.ป.ป.). “สุนัข” สัตว์เลี้ยงที่ กทม. ออก “กฎ” ควบคุม...!. สืบค้น 17 ตุลาคม 2561 จาก

<http://www.bangkok.go.th/upload/user/00000121/News/Article/20-9-59.pdf>

ไทยพีบีเอส. (2561). เลี้ยงหมา-แมว ในต่างประเทศจ่ายภาษีเท่าไร ? . (11 ตุลาคม 2561). สืบค้น 19

ตุลาคม 2561 จาก

<https://www.facebook.com/plikpomKhao/photos/a.2042146959344797/2683735201852633/?type=3>